

Linköpings universitet
Grundskolläraryrket, 4-9

Hans Löfqvist

Kursutformad undervisning

En empirisk studie på Storängsskolan, Finspång

Examensarbete 10 poäng

LIU-ITLG-EX--00/69 --SE

Handledare:
Fredrik Johansson,
Institutionen för
tillämpad lärarkunskap

Avdelning, Institution
Division, Department
**Institutionen för
tillämpad lärarkunskap
581 83 LINKÖPING**

Datum
Date
2000-06-08

Språk
Language
Svenska/Swedish

Rapporttyp
Report category
Examensarbete

ISBN

ISRN LIU-ITLG-EX-00/69-SE

Serietitel och serienummer **ISSN**
Title of series, numbering

URL för elektronisk version

Titel
Title
Kursutformad undervisning
En empirisk studie på Storängsskolan, Finspång

Teaching based on courses
An empiric study at Storängsskolan, Finspång

Författare
Author
Hans Löfqvist

Sammanfattning
Abstract

Detta examensarbete behandlar kursutformad undervisning på Storängsskolan (högstadiet) i Finspång. Utgångspunkten för denna uppsats är att Storängsskolan genomfört en förändring av pedagogiska skäl. I stället för att styras av timplanen, har de infört kursbaserad undervisning. Målet för denna förändring är bl a att eleverna ska ta mer eget ansvar, för sina studier. Syftet med denna undersökning är att ta reda på vad lärarna uppfattar som bakgrunden till och målet med den kursutformade undervisningen och om lärarnas uppfattning stämmer överens med målen. Mitt syfte är också att ta reda på hur lärarna arbetar, om de förändrat sitt arbetssätt och om deras arbetssätt understödjer målen i den nya organisationen. Dessutom är mitt syfte att utvärdera om elevernas motivation och ansvar ökat sedan den kursutformade undervisningen infördes samt om den kursutformade undervisningen har stöd i läroplanen. Examensarbetet bygger på enkätundersökningar bland lärare och elever samt djupintervjuer med lärare. Mina viktigaste slutsatser av undersökningen är att Storängsskolan visserligen startat och kommit en bit på väg med ett nytt sätt att arbeta – kursutformad undervisning. Men att det återstår mycket arbete innan målen kan nås - det räcker inte med att "bara" göra organisationsförändringar, man måste förändra arbetssätten på djupet.

Nyckelord
Keyword
Kurser, kursutformad, arbetssätt, undervisning

Innehållsförteckning

1.Inledning.....	4
1.2 Syfte och frågeställningar.....	5
1.3 Kort om Storängsskolan.....	5
1.4 Kursutbudsutformad undervisning på Storängsskolan.....	5
2.Datainsamling och metod.....	6
2.1 Enkät lärare.....	6
2.2 Enkät elever.....	7
2.3 Djupintervjuer lärare.....	7
2.4 Rektor.....	7
2.5 Jämförelse Lpo –94.....	7
2.6 Skolverket.....	8
2.7Disposition.....	8
3.Resultat	9
3.1 Orsaker till förändring och mål.....	9
3.2 Arbetsätt.....	11
3.3 Understödjer arbetsättet målen.....	12
3.4 Elevers motivation,ansvar och studieresultat.....	13
3.5 Vad säger Lpo –94.....	14
3.5.1 Skyldigheter.....	14
3.5.2 Skolans uppgifter.....	14
3.5.3 Enskilda skolans utveckling.....	15
3.5.4 Mål att sträva mot.....	15
3.5.5 Mål att uppnå.....	15
3.6 Skolverket.....	15
4.Diskussion.....	15
4.1 Bakgrund och mål.....	16
4.2 Arbetsätt.....	16
4.3 Understödjer arbetsättet målen.....	17
4.4 Elevers motivation, ansvar och studieresultat.....	17
4.5 Läroplanen.....	18
4.6 Skolverket.....	18
5.Slutord.....	18

Referenser

Bilagor

1. Inledning

Under min första praktikperiod (vt –97) i min lärarutbildning var jag på Storängsskolan i Finspång. Då blev jag informerad av rektor att det var förändringar på gång. I stället för att styras av timplan ville han på högstadiet införa kursutformad undervisning och koncentrationsläsning, med åldersblandade grupper. (I examensarbetet kommer jag att använda flera olika synonymer för kursutformad undervisning: Kursbaserad undervisning, kursutbudsutformad organisation/skola, kursutbudsformad organisation/skola/undervisning.)

Rektor angav flera orsaker till att genomföra denna förändring. Dels var det konkurrens mellan skolorna i kommunen och ett allmänt tryck på skolutveckling. Dels fungerade inte det gamla systemet med elevens val som fördjupning så bra. Det berodde på att elevens val ofta inte togs på allvar av eleverna, utan det blev bara som en liten frizon i skolan. Elevens val upplevdes inte så viktigt som resten, vilket påverkade engagemanget negativt. Dessutom blev det en ämnessplittring – som inte var bra för eleverna – när alla ämnen lästes samtidigt under terminen. Men den allra största orsaken till den här förändringen, enligt rektor, var pedagogisk. Han ansåg att större valfrihet för eleverna skulle leda till ökad motivation och att de skulle ta mer ansvar för sina studier. Det handlade om att ge eleverna tillbaka lusten att lära och att i en valsituation se kopplingen och nyttan i det de väljer.

Detta tyckte jag lät väldigt intressant och jag diskuterade med rektorn om att få göra en utvärdering av denna förändring, som examensarbete. Det tyckte han lät bra och vi kom överens om att vi skulle hålla kontakt, tills det blev dags för mig att börja med mitt examensarbete. Jag gjorde dessutom min slutpraktik på Storängsskolan och kunde därmed följa den kursutbudsformade organisationen på nära håll, som en ”inledning” till mitt examensarbete.

Hur den kursutbudsutformade organisationen skulle se ut på just Storängsskolan arbetades fram under en längre tid (ca två år), med start 1995. I processen medverkade en arbetsgrupp bestående av rektor, lärararbetslagets ledare (”lagledarna”) samt samverkansgruppen (fackligt förtroendevalda). Arbetsgruppen reste även runt i landet till andra skolor som genomfört kursbaserad undervisning. En av dessa skolor var Skiljeboskolan i Västerås, som var en av de första skolorna att genomföra denna typ av undervisning, redan höstterminen –94.

Vårterminen –97 presenterade arbetsgruppen ett förslag till genomförande av kursutbudsutformad undervisning för alla lärarlagen. Lagen fick även möjlighet att själva utarbeta egna förslag till hur Storängsskolan skulle utveckla sin undervisning. De olika förslagen diskuterades sedan under flera studiedagar, tills man kunde enas om hur den kursutformade skolan skulle genomföras. Ht –98 infördes den nya undervisningsformen.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna undersökning är att utvärdera den kursutformade organisationen på Storängsskolan i Finspång. För att uppnå mitt syfte har jag satt upp följande frågeställningar:

- Vad uppfattar lärarna som bakgrunden till och målet med den kursutbudsutformade organisationen?
 - Stämmer lärarnas uppfattning överens med målen?
- Hur arbetar lärarna?
 - Har de förändrat sitt arbetssätt sedan den kursbaserade undervisningen infördes?
 - Understödjer deras arbetssätt målen i den nya organisationen?
- Har elevernas motivation och ansvar ökat sedan den kursutbudsutformade organisation infördes?
 - Har studieresultatet förbättrats?
- Har den kursutbudsutformade undervisningen stöd i läroplanen (Lpo –94)?
 - Vad anser skolverket om en sådan här förändring?

1.3 Kort om Storängsskolan.

Storängsskolan finns i Finspång, en kommun med ca 20 000 invånare, varav 15 000 i centralorten. Skolan har 315 elever och 24 lärare i årskurserna 4-9. Förändringarna som behandlas i detta examensarbete berör i första hand de 236 eleverna och 18 lärarna på högstadiet.

Det går c:a 27 elever i varje klass på högstadiet fördelade på nio klasser, tre i varje årskurs.

1.4 Kursutbudsutformad undervisning på Storängsskolan

Målet med den kursutformade undervisningen är att genom ökad valfrihet ska eleverna bli mer motiverade, vilket ska leda till att de blir mer självständiga och tar mer eget ansvar för sina studier. För att uppnå detta mål ska lärarna anända sig av mer problembaserad undervisning än tidigare, enligt rektor på Storängsskolan.

På högstadiet har skolan delat in terminen i sexveckorsperioder, med sex perioder varje läsår. Det blir totalt 18 sexveckorsperioder under tre år. Allt som eleverna läser är upplagt i grundkurser och fördjupningskurser med en tydlig början och ett tydligt slut. Eleverna läser både grundkurs och fördjupningskurs under varje sexveckorsperiod. En grundkurs och fördjupningskurs i ett ämne läses koncentrerat under varje sexveckorsperiod. Under varje sexveckorsperiod läser eleverna inte heller mer än 6-7 ämnen samtidigt.

Med den här typen av kursplanering får ämnen som enligt timplanen har få timmar, också läsas koncentrerat på samma sätt som de mer omfattande ämnena. Ämnet musik

är t ex koncentrerat till två sexveckorsperioder under hela högstadiet, i sjuan och nian. SO som är ett stort ämne, läses däremot under sex av högstadiets arton kursperioder. Ett fåtal ämnen läses också under samtliga sexveckorsperioder, bl a svenska, matematik och engelska. Idrott är det enda ämnet som inte ingår i systemet med fördjupningskurser, däremot har alla elever en större grundkurs i idrott under hela högstadiet.

Fördjupningskurserna som eleverna väljer själva, två gånger per läsår, står idag för 20 procent av hela kursinnehållet. Eleverna får en kurskatalog med c:a 100 fördjupningskurser i olika ämnen (exempel ur kurskatalogen, se bilagor 7-12), som sammanställts av ämneslärarna. På vårterminen väljer eleverna för höstterminen och på höstterminen för vårterminen. För att schemat ska kunna pusslas ihop får eleverna välja flera alternativa kurser. Vissa av fördjupningskurserna är s k "komma igen-kurser", dvs repetitionskurser. Eleverna har inte möjlighet att byta fördjupningskurs under terminen, men däremot kan de få råd av en lärare att välja en viss fördjupningskurs, för att förbättra resultatet i grundkursen.

2. Datainsamling och metod

Litteraturstudier ingår inte i detta examensarbete. Anledningen till detta är främst att det saknas litteratur inom området. Enligt Bengt Andersson, avdelningen för kursplaner och nationell utveckling på Skolverket, finns det ingen relevant litteratur på området, eftersom ingen forskning ännu genomförts om kursbaserad undervisning, på grundskolan. På grund av att det inte finns någon relevant litteratur att tillgå, har jag valt att göra en empirisk studie för att uppnå syftet (se ovan), med denna undersökning. I min empiriska studie ingår dels en kvantitativ del (enkätundersökningar) och dels en kvalitativ del (intervjuer).

I beskrivningen av resultatet behandlar jag resp enkät och intervjuundersökning separat under varje rubrik.

2.1 Enkät lärare

Samtliga lärare i högstadiet uppmanades att svara på en enkät. Enkäten innehåller såväl kryssfrågor som utrymme för egna kommentarer (se bilaga 1). Syftet med enkäten var att få en helhetsbild av lärarnas uppfattning om mål, elevernas engagemang och arbetssätt (enligt syfte, se ovan). Veckan innan jag skickade ut enkäten pratade jag med samtliga lärare som skulle ingå i undersökningen. I det brev (se bilaga 2) som var med när jag skickade ut enkäten, poängterades att de svarande skulle vara anonyma och att enkätsvaren endast skulle läsas av mig. Enkäterna skulle efter att de blivit besvarade läggas i en låda, som jag placerat på en plats i skolan, där lärare alla passerar flera gånger per dag. Men trots att jag pratat med alla, lämnat ut nya enkäter, gått ut med påminnelser via ledarna för arbetslagen, svarade endast 14 av 18 lärare på enkäten (78 procent). Svaren på kryssfrågorna redovisas i diagramform (se bilaga 4). Lärarnas egna kommentarer (se bilaga 4) presenteras precis så som de skrivit i enkäten. Fråga fyra och fem i enkäten ställdes för att jag skulle få ett kvitto på att lärare från alla ämnesområden hade svarat på enkäten. Resultaten från de två frågorna – fyra och fem - är i övrigt inte relevanta för denna studie och redovisas inte heller någonstans i arbetet.

2.2 Enkät elever

Ett urval elever i samtliga klasser åk 9, tio elever i tre klasser, fick svara på en enkät (se bilaga 3). Urvalet skedde genom lottning av fem tjejer och fem killar i varje klass.

Enkäten innehåller såväl frågor med svarsalternativ som utrymme för egna kommentarer. Enkätundersökningen gick till så att jag satt ned med var och en av de tillfrågade, ställde frågor, gav svarsalternativ (utifrån frågeformuläret) och kryssade i de alternativ eleven valde, samt fyllde i de kommentarer som eleverna angav. Detta sätt att göra en enkätundersökning på, kallas enkät under ledning (Patel och Davidsson, sidan 60). Anledningen till att jag gjorde det begränsade urvalet av elever till 30 av 81 niondeklassare (ca 37 %), var dels att jag ville fråga elever som jobbat i den kursutbudsutformade skolan sedan den startade och dels träffa elever som arbetat i det gamla systemet (därav endast niondeklassare) samt att jag ville kunna genomföra enkätundersökningen "personligen". Därför anser jag att 30 elever var en rimlig mängd elever för en sådan form av enkät. Syftet med elevenkäten var att få fram elevernas uppfattning vad gäller lärarnas arbetssätt samt elevernas motivation (enl syfte, se ovan). Resultatet av frågorna med olika svarsalternativ visas i diagramform (se bilaga 5) och när det gäller elevernas egna kommentarer har jag tagit ut det som är mest relevant för frågan. Dessa svar redovisas i korta meningar som varje elev har godkänt (se bilaga 5).

2.3 Djupintervjuer lärare

Efter genomförd enkätundersökning gick jag vidare med djupintervjuer av tre lärare med olika ämneskombinationer, olika ålder, olika antal år som lärare och på Storängsskolan. Men trots att de intervjuade lärarna hade olika ämneskombinationer, hade de det gemensamt att de undervisade i SO. Att lärarna undervisade i SO var det som påverkade mig mest, när jag valde ut vilka jag skulle intervju. Jag valde just lärare i SO, eftersom SO-ämnenas karaktär lämpar sig väl för att läsa problembaserat, vilket var ett av målen med förändringen. Djupintervjuerna genomfördes i form av samtal kring ett antal frågor (se bilaga 6). Intervjuerna spelades in på band, samtidigt som jag gjorde stödanteckningar. Syftet med djupintervjuerna var att få en fördjupad förståelse av svaren i lärarenkäten samt få en möjlighet till komplettering av svaren i enkäten. Direkt efter varje intervju satte jag mig ned och lyssnade på inspelningen, som jag då skrev ut ordagrant och sedan analyserade.

2.4 Uppgifter från rektor

De uppgifter jag fått från rektor på skolan har framkommit vid samtal. Jag har träffat rektorn tre gånger och under våra samtal har jag fört anteckningar. Anteckningarna har jag renskrivit direkt efter varje samtal.

2.5 Jämförelse Lpo –94

För att se om kursutbudsutformad undervisning har belägg i Lpo –94 gjorde jag en jämförelse mellan målen för den kursutbudsformade undervisningen och läroplanen.

2.6 Skolverket

Uppgifterna från Skolverket har jag fått fram via ett telefonsamtal med Bengt Andersson, avdelningen för kursplaner och nationell utveckling på Skolverket.

2.7 Disposition

När det gäller upplägget av detta examensarbete har jag följt rekommendationerna i boken "Forskningsmetodikens grunder", skriven av Runa Patel och Bo Davidsson. Att jag valde just den här boken beror på att jag tycker att den ger en mycket konkret handledning i att rapportera en undersökning.

I min sammanfattning beskriver jag mycket kortfattat undersökningens utgångspunkter, mitt syfte, genomförande och de viktigaste resultaten och slutsatserna (Patel och Davidsson, sidan 107).

I innehållsförteckningen har jag tagit med allt som finns i examensarbetet. Varje kapitelrubrik har jag skrivit med fet stil och förskjutit varje lägre nivå åt höger (Patel och Davidsson, sidan 107).

I inledningen beskriver jag varför jag valt att undersöka just detta, bakgrunden till förändringen, mitt syfte, skolan jag undersökt och hur den kursutbudsbaserade organisationen ser ut på den här skolan.

Min metodbeskrivning innehåller allt som har med min undersökning att göra.

I resultatdelen beskriver jag inledningsvis de som ingått i undersökningen. När jag sedan presenterar resultaten utgår jag från mina frågeställningar i kronologisk ordning. Och för varje frågeställning har jag samlat de resultat som ger svar på just den frågeställningen. Jag avslutar varje frågeställning med att kortfattat beskriva vilken slutsats jag drar från resultaten.

När jag diskuterar resultaten behandlar jag dem i samma ordning som i resultatbeskrivningen. Och eftersom jag disponerat resultatbeskrivningen efter mina frågeställningar, diskuterar jag de viktigaste resultaten för varje frågeställning.

I mitt slutord tackar jag de som deltagit i min undersökning och kommer att ge en kommentar till vad jag tror det beror på att inte mer än 78 procent av lärarna svarade på enkäten. Avslutningsvis kommer jag att uppmana till forskning om kursutbudsbaserad undervisning, eftersom det idag ännu inte gjorts.

3. Resultat

På enkäten till lärarna svarade 14 av 18 lärare (78 procent). Åldersfördelningen på lärarna som deltog i enkätundersökningen ser ut på följande sätt: 7 procent är mindre än 30 år gamla. 58 procent är mellan 30 år och 49 år och 35 procent av lärarna är 50 år eller mer.

36 procent av lärarna har jobbat 1-5 år som lärare, 7 procent 11-15 år som lärare, 14 procent 16-20 år samt 43 procent 21 år eller längre som lärare. 36 procent av lärarna har jobbat 1-5 år på Storängsskolan, 7 procent 6-10 år, 7 procent 11-15 år, 14 procent 16-20 år samt 36 procent 21 år eller mer på Storängsskolan. De flesta av lärarna som svarade på enkätundersökningen har alltså arbetat större delen av sin tid som lärare på just Storängsskolan.

I enkäten till eleverna deltog 30 elever i åk 9 (ur tre klasser med fem tjejer och fem killar per klass).

I lärarintervjuerna deltog tre av lärarna som undervisar i SO. Den första läraren, nedan kallad lärare 1, är 58 år gammal, har varit lärare i 32 år och undervisar i SO och Feng (förstärkt engelska), samt ansvarar för en fördjupningskurs som heter ”att se på film”. Den andra läraren, nedan benämnd lärare 2, är 42 år gammal, har varit lärare i 17 år och undervisar i SO och matematik, samt ansvarar framförallt för fördjupningskurs i SO-ämnena. Den tredje läraren, nedan kallad lärare 3, är 34 år gammal, har varit behörig lärare i 4,5 år men arbetade även innan som lärare några år. Lärare 3 undervisar i SO och svenska och ansvarar för fördjupningskurs i klassisk teater och skrivarkurs, samt är delaktig i en som heter droger.

3.1 Orsaker till förändring och mål

I enkäten (se bilaga 1) svarar 82 procent av lärarna att det är pedagogiska orsaker som ligger bakom förändringen till den kursutbudsutformade organisationen. De övriga 18 procenten anser att det är organisatoriska, ekonomiska eller andra orsaker - t ex rädsla för nedläggning, visa att skolan utvecklar sig samt att man vill locka till sig elever - till förändringen.

I intervjuerna (intervjufrågor se bilaga 6) sa lärarna 1, 2 och 3 att huvudorsaken var pedagogisk men att det fanns flera andra bakomliggande orsaker. Dels var trenden i samhället att skolan ska läsa PBL (problembaserat lärande). Dels trenden att allting måste förändras och att skolan generellt sett är i behov av förnyelse. Dels en frustration över att skolans val och elevens val inte fungerade som man tänkt sig.

Rektor angav flera orsaker till att genomföra denna förändring. Dels var det konkurrens mellan skolorna i kommunen och ett allmänt tryck på skolutveckling. Dels fungerade inte det gamla systemet med elevens val som fördjupning så bra. Det berodde på att elevens val ofta inte togs på allvar av eleverna, utan det blev bara som en liten frizon i skolan. Elevens val upplevdes inte så viktigt som övrig undervisning, vilket påverkade engagemanget negativt. Dessutom blev det en ämnessplittring – som inte var bra för eleverna – när alla ämnen lästes samtidigt under terminen. Men den största orsaken till förändringen var, enligt rektor, pedagogisk.

Totalt sett överensstämde alltså lärarnas och rektors uppfattningar med varandra, om att den största bakomliggande orsaken till införandet av kursbaserad undervisning var pedagogisk.

På frågan om vad som skulle bli bättre med kursutformad undervisning, var det endast 71 procent av lärarna som svarade i enkäten. Av de svaren framgår att 10 procent av lärarna tycker att elevernas möjlighet att välja fördjupningskurser – som har en tydligare koppling till respektive ämne, än vad elevens val hade – genom detta kan påverka sin utbildning och bli mer motiverade. 10 procent ser en möjlighet till mer ämnesintegrerade projekt. De övriga 80 procenten anser dels att eleverna blir mindre splittrade när man koncentrationsläser färre ämnen åt gången. Dels att det finns möjlighet att få fördjupad kunskap i det eleverna är intresserade av, genom att man har flera lektionstillfällen varje vecka samt att det finns möjlighet för elever att ta igen de kurser de av någon anledning missat.

När jag intervjuade lärarna kom vi in på vilken pedagogisk tanke som låg bakom den kursutbudsutformade organisationen. I en av intervjuerna svarade lärare 1 att självständigt arbete ska göra att eleverna blir mer intresserade av att jobba och lära sig mer. Lärare 2 sa att tanken är att eleverna ska ta ett större ansvar för sitt arbete och kunna se vad de behöver och/eller vad de är intresserade av. Lärare 3 sa att det för det första var ett behov hos rektor och skolledning att utveckla sig och göra något nytt, som var tanken bakom förändringen. Men även att eleverna ska få möjlighet till att välja och på det sättet få mer att säga till om, samt att PBL fanns med i tankegången också. Dessutom ska eleverna tränas till att bli mer aktiva och inte bara sitta och ta emot kunskap. Detta för att få en anpassning till ett kommande yrkesliv i framtiden.

På frågan om hur de intervjuade lärarna uppfattade målen med den kursutbudsutformade organisationen svarade lärare 1 att målen var att få eleverna mer självständiga, mer studiemotiverade och att få eleverna att tänka mer. Lärare 2 uppfattade att målen dels var att få elever att ta större eget ansvar för sin utbildning. Dels att organisatoriskt underlätta för eleverna att kunna ta större ansvar, genom att läsa färre ämnen samtidigt och få en kontinuitet. Lärare 3 säger att det vimlar av delmål, men att det inte finns några nedskrivna mål för själva ”idéorganisationen”, fast att det finns ambitioner. Ambitionerna är enligt denna lärare att eleverna ska få en helhetsbild på sitt lärande, genom att de får möjlighet att koncentrera sig på sex till sju ämnen i taget. Lärare 3 tillägger också att denne tror att PBL är ett mål i sig. Detta för att rektor sagt att han krävde att alla lärare skulle arbeta problembaserat och lämna in en skriftlig rapport på det innan läsårets slut (vt 2000).

Det fanns alltså skillnader mellan de olika lärarnas uppfattningar om målen med/den pedagogiska tanken bakom den kursutbudsutformade skolan.

Rektorn på skolan anser att större valfrihet för eleverna ska leda till ökad motivation hos eleverna och att de genom detta kommer att ta mer ansvar för sina studier. Den kursutbudsbaseade studieplanen är alltså en studieplan vars centrala tanke är att eleverna ska få ökat inflytande. Det som skiljer den kursutformade skolan från den traditionella är flexibiliteten. Eleverna gör egna val utifrån skolans kursutbud. Elever från sjuan, åttan och nian går ibland i samma kurs, beroende på vad de valt. Nu handlar det om att själv vara aktiv och ta ansvar för sitt lärande. Nya lärarrollen är att vara elevens handledare. För att utveckla ett sådant arbetssätt krävs att man har en

organisation som stöder förändring och uppmuntrar och tillåter ett förändrat arbetssätt. Det handlar om att ge eleverna tillbaka lusten att lära och att i en valsituation se kopplingen och nyttan i det de väljer, säger rektorn.

3.2 Arbetssätt

På enkätfrågan om lärarna använder sig av andra metoder än tidigare svarade 50 procent att de gör det och 14 procent att de delvis förändrat sitt arbetssätt. 22 procent svarar att de inte använder sig av några andra metoder än tidigare och de resterande 14 procenten har inte svarat på frågan eller endast jobbat i den nya organisationen och har därför inte något att jämföra med. När de lärare som svarat ja eller delvis på frågan om andra metoder var det 1/3 av dem som inte svarade på frågan om hur de ändrat sin undervisning. Av de som svarat på frågan säger de flesta att de mer har rollen som handledare än tidigare och inte har så traditionell lärarstyrd undervisning längre. Flera av lärarna säger att eleverna får arbeta mer självständigt och att de har högre krav på elevernas engagemang, samt att de har mer tid att ha med planeringen. Endast en lärare svarar specifikt att de arbetar mer enligt PBL, men att det beror på att rektorn kräver detta.

I intervjuerna framkom det tydligare hur lärarna arbetade för att uppnå målen. Lärare 1 tyckte att det var problematiskt att berätta om hur han/hon arbetar för att uppnå målen. ”Jag har varit med så länge, så jag har kanske lite svårare att förändra.....eller rättare sagt, jag är så slarvig.....mitt mål är att få grundkurserna att fungera så att när perioden är slut, ska grundkursen vara slut”, säger lärare 1. Och tillägger att ”ja PBI är ju en ny metod.....egentligen är jag ju tillbaka till 70-talet.....de går ju trots allt runt de här olika pedagogiska idéerna....dessutom har mina elever alltid jobbat mycket självständigt, men nu har man mer kontroll på hur de jobbar”. Dessutom säger lärare 1 att denne använder sig till övervägande de av gamla ”beprovade” metoder, men att det blir mer och mer av ”mini-PBI” som ett sätt att skola in eleverna i systemet. ”På mina grundkurser har jag ofta s k överkurser, men där har jag inte hunnit med att PBI:a, fast jag ser fördelarna med det”, säger lärare 1.

”Jag hoppas att jag jobbar metodiskt annorlunda idag, på så sätt att jag utvecklats, men det är inte någonting som jag måste gjort pga den här förändringen”, säger lärare 2. ”Vi har gjort om SO:n på så sätt att det blev klarare arbetsområden – 15 stycken eftersom vi har 15 perioder – men sedan är ju SO så att det inte går att sätta upp en organisation, för det kommer till nya grejer som man måste förändra hela tiden”, fortsätter lärare 2. ”En annan sak vi börjat föra in är PBL, fast det är ju långt ifrån färdigt”, säger lärare 2. När det gäller PBL säger lärare 2 att ”det jag använt mig mest av är Vaggerydsmodellen, med de sju stegen.....men de här eleverna är ju inte vana, så jag kan inte säga att nu ska vi jobba i sju steg.....utan det är mer att man får dom att göra det här, utan att tänka på det”.

”Jag arbetar gärna problembaserat och då med basgrupper i klassen....inte bara när de arbetar med större PBL-projekt, utan även med diskussionsuppgifter som bara tar en lektion”, säger lärare 3. På frågan hur de arbetar problembaserat svarade dock läraren att den använder sig av sjustegsmodellen fast i modifierad form, så tillvida att eleverna inte träffas regelbundet i sina basgrupper och diskuterar, vilket anges i sjustegsmodellen (Lundqvist, sidan 40).

De olika lärarna i intervjuundersökningen angav alltså olika arbetssätt samt motiverade sina val av arbetssätt på olika vis.

I elevenkäten frågades om eleverna upplevt att de fått arbeta på andra sätt än innan den kursbaserade undervisningen infördes. På den frågan svarade 63 procent av eleverna ja, 34 procent nej och de övriga visste inte. När de som svarat att de upplevt att de fått arbeta annorlunda fick beskriva hur blev det ganska skilda svar. 37 procent anser att de får jobba mer självständigt än tidigare och 21 procent tycker de får ta mer ansvar. Några säger att det är mera fritt att välja det man vill göra och att det är mer variation i arbetssätten. Någon säger att det är intensivare perioder, men egentligen inte andra arbetssätt. En del tycker att det är ”slappare” nu. Uppfattningen om vad som förändrats i undervisningen varierade alltså mellan eleverna, men de flesta svaren angav mer självständighet och ökat ansvar.

Rektorn säger att den kursutbudsbaserade studieplanen är en studieplan vars centrala tanke är att eleverna ska få ökat inflytande. Det som skiljer den kursutformade skolan från den traditionella är flexibiliteten. Eleverna gör egna val utifrån skolans kursutbud. Elever från sjuan, åttan och nian går ibland i samma kurs, beroende på vad de valt. Nu handlar det om att själv vara aktiv och ta ansvar för sitt lärande. Den nya lärarrollen enligt rektorn är att vara elevens handledare och att man ska arbeta mer problembaserat än tidigare. För att utveckla ett sådant arbetssätt krävs att man har en organisation som stöder förändring och uppmuntrar och tillåter ett förändrat arbetssätt.

3.3 Understödjer arbetssättet målen

I målen för den kursbaserade undervisningen framgår vikten av elevinflytande. På enkätfrågan om lärarna upplever att eleverna fått ökat inflytande svarade 43 procent att de tyckte det. 21 procent tyckte inte att eleverna fått ökat inflytande och 36 procent visste inte. På vilket sätt inflytandet ökat på svarade hälften av lärarna - som tyckte att elevers inflytande ökat - att det framförallt gällde inflytande över arbetssätt. De övriga svarade att det mest gäller vid val av kurser och att få större möjlighet att läsa upp betyg.

I intervjuundersökningen fick lärarna frågan om de tycker att deras arbetssätt överensstämmer med målen för den kursutbudsutformade organisationen (avseende elevinflytande). Alla de intervjuade lärarna säger att de tycker att deras arbetssätt stämmer överens med målen på så sätt att eleverna har fått mer inflytande. Men lärarna kan inte konkret säga vad det är som gör att de tycker det. ”Ja det tycker jag - bara du inte frågar varför eller hur - men känslan är att det gör det”, sa t ex lärare 1.

När eleverna svarade på om de tycker att de får vara med och påverka hur de ska arbeta, svarade 67 procent att de får de ibland och 3 procent att de aldrig får vara med och påverka. 27 procent av eleverna svarade att de får vara med och påverka ofta och 3 procent säger att de alltid får vara med och påverka hur de ska arbeta. Av de elever som tycker att de får vara med och påverka, säger de allra flesta att det går till så att läraren kommer med olika förslag, som de får välja emellan.

Jämför man elever och lärares svar vad gäller möjlighet att påverka anser eleverna alltså att de får vara med och påverka i ganska stor utsträckning. Lärarna är något försiktigare i sina svar.

3.4 Elevers motivation, ansvar och studieresultat

Av de lärare som svarade på enkäten tyckte 36 procent att eleverna generellt sett var mer motiverade än tidigare. 7 procent tyckte sig inte ha märkt av någon ökad motivation och hela 43 procent visste inte om motivationen ökat. På frågan om vad lärarna tror vad som påverkar eleverna mest, när de väljer fördjupningskurser till år 7, var det 50 procent som tror att det är intresse för ämnet, 14 procent att det är föräldrar, 7 procent för att nå upp till betyget G och 7 procent kompisar. 22 procent av lärarna svarade inte på denna fråga. Vid val till år 8 svarade 58 procent av lärarna att det var intresse för ämnet som mest påverkade eleverna. 14 procent trodde det var kompisar och 14 procent valde att inte svara på frågan. Till år 9 svarade 36 procent att det var ansvar för sina studier som påverkade mest och 21 procent att det är intresse för ämnet. 29 procent anser att det är för att nå upp till betyget G som påverkar eleverna mest och 14 procent svarade inte på frågan.

I intervjuundersökningen ställde jag frågan om lärarna tyckte att eleverna generellt sett blivit mer motiverade och tar mer eget ansvar än tidigare. ”Nu går ju förändringen långsamt och jag har en känsla av att elever tar mer ansvar ändå, om man ser det på en tioårsperiod. Så det är svårt att säga om det beror på den här förändringen.....men känslan finns att det är så”, säger lärare 1. ”jag har märkt att efterfrågan på material ur mitt arkiv har ökat.....det är ett tecken på att eleverna söker mer självständigt och det ser jag som en koppling till det nya systemet”, tillägger lärare 1. ”Jag vet inte om jag kan säga att de är mer motiverade eller inte, men de flesta är motiverade.....det är svårt att säga om det beror på det nya betygssystemet eller förändringen, men på något sätt inser eleverna att de måste fixa det här...”, säger lärare 2. ”Jag vill ju tro att det är så, fast jag vet att det finns elever som har det jobbigt vilken typ av organisation det än är”, säger lärare 3. ”Jag vill tro att eleverna är motiverade, men jag kan inte säga att det är så.....jag hoppas det”, fortsätter lärare 3.

Om den kursbaserade undervisningen lett till bättre studieresultat kan de intervjuade lärarna inte säga. ”Om eleverna jobbar självständigt så blir ju ett av målen att lära sig arbeta självständigt.....faktamässigt kan det vara så att de kan lite mindre, men de är duktigare på att jobba självständigt”, säger lärare 1. ”Det är svårt att säga eftersom vi har ett nytt betygssystem också, men eleverna har en annan möjlighet genom det här, att bli bättre.....de som har svårt att behålla koncentrationen länge och att hålla ihop saker under lång tid, har det lättare nu tror jag.....och detta påverkar studieresultatet, framförallt för de svaga”, säger lärare 2. Lärare 3 vill tro att det är så att studieresultatet förbättrats, men kan inte säga att det är på det viset. ”Det är alltid olika strömmar som som går i klassen och det är svårt att säga vad det är som gör att en klass pluggar eller blir slö.....det är ju några krafter som tar tag i klassen”, säger lärare 3. ”Ledarna....liksom de starka i klassen....om de är pluggisar eller lata.....och om det har med organisationen att göra.....det kan det ju delvis vara” fortsätter lärare 3.

I elevenkäten frågade jag vad som påverkat mest när eleverna valde fördjupningskurser och vad de anser om att inte mål, arbetssätt och examinationsform beskrivs för alla kurser kurskatalogen (exempel ur kurskatalogen, se bilaga 7-12). På frågan om att målen inte beskrivs för samtliga kurser i kurskatalogen, svarade 31 procent av eleverna att det var dåligt och 63 procent att det inte spelar någon roll. 3 procent tyckte att det bra och lika många sa att det ändå inte finns några roliga kurser. På frågan om att

arbets sättet inte beskrivs för alla fördjupningskurserna i kurskatalogen, svarade 43 procent av eleverna att det var dåligt och 57 procent att det inte spelade någon roll. På frågan om att examinationsform inte beskrivs för alla fördjupningskurserna i kurskatalogen, svarade 50 procent att det var dåligt, 37 procent att det inte spelar någon roll och 10 procent tycker det är bra. 3 procent av eleverna säger att man inte har några prov och att det är bra.

När det gäller vad som påverkat eleverna mest vid val av fördjupningskurser, är det intresse för ämnet som påverkat mest, när eleverna valt fördjupningskurser till åk 7 och åk 8. 63 procent av eleverna valde efter intresse till åk 7 och 74 procent till åk 8. Vid valet till åk 9 ser det lite annorlunda ut. 30 procent av eleverna tycker att intresse för ämnet är det som har påverkat mest, när de valt fördjupningskurser till åk 9. 17 procent svarade att det var för att nå upp till betyget G, som påverkade deras val fördjupningskurser mest och 27 procent för att få möjlighet att höja sitt G-betyg. 13 procent svarade att det var för att slippa något annat, som påverkade mest och en av eleverna säger att den lottade om vilka kurser som skulle väljas.

Jämför man lärarnas uppfattning om vad som påverkar elevernas val av fördjupningskurser med elevernas svar överensstämmer lärarnas och elevernas uppfattning inte med varandra. När det gäller valet till sjuan och åttan uppfattar lärarna eleverna som mer påverkade av yttre faktorer (t ex kompisar och föräldrar) än vad eleverna uppger själva. I valen till nian är förhållandet det motsatta – eleverna själva uppgav att de i större utsträckning påverkats av yttre faktorer än vad lärarna trodde. Lärarna trodde att intresse för ämnet, ansvar osv fick ett ökat inflytande över valen till fördjupningskurser i takt med att eleverna blev äldre. Eleverna själva angav att förhållandena var i princip de samma under hela högstadiet.

3.5 Vad säger Lpo -94

Den kursutformade undervisningen och dess mål kan hämta stöd i flera punkter i läroplanen. Rubrikerna nedan återfinns i läroplanen.

3.5.1 Skyldigheter

Enligt läroplanen ska undervisning ske under demokratiska former och ska utveckla elevers förmåga att ta personligt ansvar.

”Genom att få välja kurser och ämnen och genom att delta i planeringen och utvärderingen av den dagliga undervisningen, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar” (Lpo -94, sidan 7).

3.5.2 Skolans uppgifter

”Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar. De ska ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att arbeta självständigt och lösa problem” (Lpo -94, sidan 7).

3.5.3 Enskilda skolans utveckling

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. För att skolan ska kunna utvecklas kvalitativt krävs att man ständigt prövar undervisningsmålen och att man provar och utvecklar nya metoder (Lpo –94, sidan 9).

3.5.4 Mål att sträva mot

Strävansmålen anger inriktningen på skolans arbete och därmed en önskad utveckling av kvaliteten i skolan. Enligt läroplanen skall skolan sträva efter att varje elev utvecklar lusten att lära, samt utvecklar sitt eget sätt att lära. Dessutom skall skolan sträva efter att varje elev lär sig att arbeta både tillsammans med andra och självständigt (Lpo –94, sidan 9).

3.5.5 Mål att uppnå

”Skolan ansvarar för att varje elev efter genomgången grundskola, har fördjupade kunskaper inom några ämnesområden efter eget val” (Lpo –94, sidan 10).

3.6 Skolverket

Skolverket anser att den kursutbudsformade skolan är mer av ideologi och praktik än en beprövad teori. Därför finns det ännu ingen relevant litteratur att hitta om detta. Skolverket anser även att det står skolan fritt att arbeta efter de organisatoriska principer den vill, så länge som målen i läroplanen uppnås (Skolverket, avd för kursplaner och nationell utveckling, Bengt Andersson).

4. Diskussion

Genom min empiriska undersökning har jag försökt uppnå mitt syfte (se ovan), genom att besvara följande frågeställningar:

- Vad uppfattar lärarna som bakgrunden till och målet med den kursutbudsutformade organisationen och stämmer lärarnas uppfattning överens med målen?
- Har lärarna förändrat sitt arbetssätt sedan den kursbaserade undervisningen infördes? Hur arbetar de samt understödjer deras arbetssätt målen i den nya organisationen?
- Har elevernas motivation och ansvar ökat sedan den kursutbudsutformade organisation infördes?
- Har den kursutbudsutformade undervisningen stöd i läroplanen (Lpo –94) och vad anser skolverket om en sådan här förändring?

Det har varit mycket intressant att få ta del i hur man arbetar på denna skola. I diskussionen kommer jag att väva ihop det jag fått fram under enkätundersökningarna, med lärarintervjuerna samt med det jag fått fram genom samtal med rektor på skolan. Dessutom ska jag kommentera vad läroplanen och Skolverket säger om kursbaserad undervisning.

4.1 Bakgrund och mål

Lärare och rektor verkar vara överens om att det är pedagogiska orsaker som ligger bakom förändringen.

Men när det gäller målen finns det skillnader mellan de olika lärarnas uppfattningar och rektors uppfattning. Lärarna angav ett antal olika mål, t ex att få eleverna att jobba självständigt, organisatoriska, helhetsbild för eleverna och PBL ett mål i sig. Rektor angav att ökad motivation och mer ansvar för studierna. Det verkar som om lärarna är osäkra på vilka mål de har att arbeta mot. Det kan ju bli bero på att målen inte finns nedskrivna i något dokument och/eller att de inte presenterats tillräckligt tydligt.

4.2 Arbetssätt

När det gäller frågan om lärarna förändrat sig metodiskt för att uppnå målen, tyckte drygt hälften av de som svarat på lärarenkäten att de helt eller delvis gjort detta. Men när de skulle beskriva hur de förändrat sin undervisning så ville eller kunde inte 1/3 av lärarna svara på det. Det tolkar jag som att de antingen inte har förändrat sitt arbetssätt, eller att de är osäkra på vad som krävs av dem i den nya organisationen. På grund av att så få svarade på denna fråga i enkäten är det svårt att mera bestämt säga hur lärarna på skolan förändrat sitt arbetssätt. Men av de som svarade på frågan framgår det att en majoritet av dem inte har så lärarstyrd undervisning längre, utan mer fungerar som handledare.

I intervjuerna däremot framkom det tydligare hur dessa lärare arbetade för att uppnå målen. Men de angav olika arbetssätt samt motiverade sina val av arbetssätt på olika vis. Vad som däremot framgår klart är att ingen av de intervjuade lärarna använder sig av problembaserat lärande fullt ut med regelbundna träffar i basgrupper osv - enligt den skjustegsmodellen (Lundqvist, sidan 40). Själva uppfattar de dock att de jobbar problembaserat.

Elevernas uppfattning av vad som förändrats i undervisningen varierade mellan eleverna, men de flesta angav att de får arbeta mer självständigt och ta mer ansvar än tidigare. Detta bekräftade alltså lärarnas beskrivning av arbetssätt och hur de arbetar för att få eleverna att ta mer ansvar. Resultatet förvånade mig något, eftersom jag under min slutpraktik undervisade i en av de niondeklasser som deltog i enkäten och inte uppfattade att eleverna arbetade särskilt självständigt. Möjligen kan det bero på min tolkning av hur eleverna fungerade, möjligen kan det bero på olika sätt att uppfatta vad arbetssätt och självständighet innebär.

Enligt rektor ska man arbeta mer problembaserat än innan man hade kursbaserad undervisning. Den nya lärarrollen är att vara handledare, anser han.

Med stöd av resultaten från enkäter och intervjuer tycker inte jag att detta ännu har gjorts. Eftersom jag är övertygad, efter att ha tagit del av tankarna bakom förändringarna på Storängsskolan, om att den kursbaserade skolan kräver ett helt annat arbetssätt än tidigare ser jag en risk i detta. Det räcker inte att "bara" göra en organisationsförändring, man måste förändra hela skolarbetet från grunden, anser jag. Dessutom behövs, som jag ser det, utbildning i PBL för lärarna.

4.3 Understödjer arbetssättet målen

Jämför man elever och lärares svar vad gäller möjlighet att påverka anser eleverna alltså att de får var med och påverka i större utsträckning än vad lärarna anser att de får. Det tror jag beror på att elever och lärare ser lite olika på vad det betyder att påverka. Påverkan kan ju vara allt från att få välja vilken kurs man ska läsa till att, utifrån målen för en viss kurs, helt och hållet lägga upp sina egna studier. Möjligen syftade lärarna i sina svar på den senare typen av påverkan och eleverna på den förra typen av påverkan.

Min uppfattning är att lärarna i sin beskrivning av hur de arbetar inte ger uttryck för ett arbetssätt som målen med den kursutformade undervisningen kräver för att kunna uppnås. Återigen, det räcker inte att organisera om, arbetssätten måste förändras i samma utsträckning som organisationen förändrats. För att uppnå målen med den kursutbudsutformade organisationen är jag övertygad om att lärarna måste arbeta mer problembaserat, än vad de gör idag.

Samtidigt finns det stora möjligheter att skolan kommer att lyckas med den kursutformade undervisningen på sikt. Dels är organisationen inte så gammal. Dels reflekterar lärarna över nya arbetssätt och har börjat prova sig fram – en god start!

4.4 Elevers motivation, ansvar och studieresultat

Om man jämför hur eleverna resonerade när de valde fördjupningskurser med lärarnas uppfattning om vad som påverkar elevernas val, överensstämmer uppfattning och verklighet inte med varandra. När det gäller valet till sjuan och åttan uppfattar lärarna eleverna som mer påverkade av yttre faktorer (t ex kompisar och föräldrar) än vad eleverna uppger själva. I valet till nian är förhållandet det motsatta – eleverna själva uppgav att de i större utsträckning påverkats av yttre faktorer än vad lärarna trodde. Lärarna trodde att intresse för ämnet, ansvar osv fick ett ökat inflytande över valet till fördjupningskurser i takt med att eleverna blev äldre. Eleverna själva angav att förhållandena var i princip de samma under hela högstadiet.

Det resultatet tolkar jag som att lärarna gärna vill tro att elevernas ansvarstagande ökat efter att kursutformad undervisning genomförts. Även om så inte var fallet när denna undersökning genomfördes, tycker jag att lärarnas inställning visar att de tror på den kursutformade undervisningen, men att de inte tillräckligt tydligt arbetar mot målen (se ovan) med denna. Men eftersom jag vet att lärarna på denna skola är mycket ambitiösa och att de har en rektor som är engagerad, så kommer de på sikt att få eleverna att bli motiverade och ta mer ansvar för sina studier.

Om elevernas studieresultat förbättrats efter införandet av kursbaserad undervisning går inte att uttala sig om efter denna undersökning. Även när det gäller studieresultatet vill lärarna gärna tro att det har förbättrats, men det är mer av en känsla de uttrycker än att det verkligen är så. Dessutom infördes ett nytt betygssystem strax innan den kursutformade undervisningen startade. Detta betygssystem formaliserades samtidigt som organisationsförändringen tog form.

Jag tror att det är för tidigt att uttala sig om studieresultatet har förbättrats, det får man utvärdera när någon mer årskurs gått igenom högstadiet. Och om så skulle vara fallet kan det vara svårt att med säkerhet säga om förbättrade studieresultat är en effekt av den

kursbaserade undervisningen. Det beror också på vad man menar med studieresultat, om det är faktakunskaper eller att eleverna får lära sig att reflektera över sitt eget lärande, genom att i det nya systemet arbeta mer problembaserat än tidigare. Jag tror att genom att göra det får dessa elever stor chans att lyckas i vidare studier.

4.5 Läroplanen

I läroplanen framgår det mycket tydligt att elever ska ges möjligheter att utveckla sig till att ta mer ansvar för sina studier. Läroplanen anger också att skolan ska utveckla och prova nya metoder, samt ge fördjupade kunskaper inom några ämnen som eleverna själva valt. Därför anser jag att den kursutbudsformade skolan har stöd i läroplanen, om man inte bara nöjer sig med att ändra organisationen, utan att man även ändrar sin undervisning så att den styr mot målen.

4.6 Skolverket

Skolverket har inget emot att skolan vill utveckla sig till en kursutbudsutformad skola. Det ska stå varje skola fritt att organisera sin undervisning som den vill, så länge målen i läroplanen uppnås. Att skolverket sedan tycker att den kursutbudsformade skolan inte är någon beprövad teori, mer av en ideologi och praktik, kanske tyder på att man inte är tillräckligt säker på att detta är något som är bra. Helt klart är att det saknas forskning inom området.

5. Slutord

Det har varit mycket intressant och givande att få ha tagit del av hur Storängsskolan i Finspång utvecklat sin kursbaserade undervisning. Detta arbete har varit mycket inspirerande och lärorikt och jag vill passa på att tacka rektor, lärare och elever för att de varit så tillmötesgående. Tyvärr var det inte alls så många av lärarna – endast 78 procent - som svarade på enkäten, trots många påminnelser. Jag tolkar detta som att de lärare som inte svarat kanske är ointresserade av att vara med i en sådan här undersökning, inte velat lämna sina synpunkter p g a att de var negativa till just den här typen av organisation men inte negativa till förändringar i sig. Eller att de egentligen var emot den förändring skolan gjort, men inte vågar stå upp och säga det. Det kan också vara ett motstånd mot förändringar i allmänhet som gör att de ännu inte tagit till sig fördelarna med den kursutbudsutformade skolan.

Genom arbetet har jag fått svar på de frågor jag ställde, men samtidigt har det väckts andra tankar och funderingar. Eftersom det inte forskats kring kursutbudsbaserad undervisning tidigare, vill jag avslutningsvis uppmana andra att fortsätta där mitt examensarbete slutar.

Referenser

Lundquist, T (1999) *På verklighetens grund, Problembaserat lärande i gymnasieskolan*, Linköping: Centrum för skolutveckling

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet (1994)

Patel, R & Davidsson, B (1994) *Forskningsmetodikens grunder*, Lund: Studentlitteratur

Muntlig källa

Skolverket, avd för kursplaner och nationell utveckling, Bengt Andersson

Kursutbudsutformad organisation

Enkät lärare

1) Din ålder

- 20-29
- 30-39
- 40-49
- 50-59
- 60-

2) Antal år som lärare

- 1-5
- 6-10
- 11-15
- 16-20
- 21-

3) Antal år på denna skola

- 1-5
- 6-10
- 11-15
- 16-20
- 21-

4) Undervisar i (markera alla ämnen du undervisar i)

- Bild
- Biologi, fysik, kemi
- Engelska
- Geografi
- Hemkunskap
- Hemspråk
- Historia
- Idrott och hälsa
- Matematik
- Musik
- Religionskunskap
- Samhällskunskap
- Slöjd
- Svenska
- Svenska som andraspråk
- Teckenspråk
- Teknik

5) Fördjupningskurser du ansvar för (markera alla ämnen du ansvarar för fördjupningskurser i)

- Bild
- Biologi, fysik, kemi
- Engelska
- Geografi
- Hemkunskap
- Hemspråk
- Historia
- Idrott och hälsa
- Matematik
- Musik
- Religionskunskap
- Samhällskunskap
- Slöjd
- Svenska
- Svenska som andraspråk
- Teckenspråk
- Teknik

6) Vilka uppfattar du som de bakomliggande orsakerna till målen i kursutbudsutformade organisationen?

- Organisatoriska
- Ekonomiska
- Pedagogiska
- Annat

.....

7) Vad uppfattade du skulle bli bättre med den kursutbudsutformade organisationen?

.....

.....

8) Vad tror du påverkar elever mest när de väljer fördjupningskurser till 7:an? (Kryssa för ett alternativ)

- Kompisar
- Föräldrar
- Intresse för ämnet
- Ansvar/motivation för sina studier
- För att slippa något annat
- För att höja sitt G-betyg
- För att nå upp till G
- Framtida yrkesval
- Annat.....

**9) Vad tror du påverkar elever mest när de väljer fördjupningskurser till 8:an?
(Kryssa för ett alternativ)**

- Kompisar
- Föräldrar
- Intresse för ämnet
- Ansvar/motivation för sina studier
- För att slippa något annat
- För att höja sitt G-betyg
- För att nå upp till G
- Framtida yrkesval
- Annat.....

10) Vad tror du påverkar elever mest när de väljer fördjupningskurser till 9:an? (Kryssa för ett alternativ)

- Kompisar
- Föräldrar
- Intresse för ämnet
- Ansvar/motivation för sina studier
- För att slippa något annat
- För att höja sitt G-betyg
- För att nå upp till G
- Framtida yrkesval
- Annat.....

11) Vad tycker du om att målen inte beskrivs för alla kurser i kurskatalogen?

- Bra
- Dåligt
- Ingen åsikt
- Annat.....

12) Vilken är anledningen till att inte beskriva målen för alla fördjupningskurserna i kurskatalogen?

.....

.....

13) Vad tycker du om att arbetssättet inte beskrivs för alla kurser i kurskatalogen?

- Bra
- Dåligt
- Ingen åsikt
- Annat.....

14) Vilken är anledningen till att inte beskriva arbetssätt för alla fördjupningskurserna i kurskatalogen?

.....
.....

15) Vad tycker du om att examinationsformen inte beskrivs för alla kurser i kurskatalogen?

- Bra
- Dåligt
- Ingen åsikt
-
- Annat.....
- ...

16) Vilken är anledningen till att inte beskriva examinationsform för alla fördjupningskurserna i kurskatalogen?

.....
.....
.....

17) Har den nya kursutbudsutformningen medfört att du använder andra metoder än tidigare i din undervisning?

- Ja
- Delvis
- Nej, jag har inte förändrat mitt arbetssätt
- Nej, jag har som lärare endast arbetat i den nya organisationen.

18) Om du svarat ja eller delvis på fråga 17, beskriv hur du ändrat din undervisning.

.....
.....
.....

19) Upplever du att dina elever fått ökat inflytande i och med att fördjupningskurserna infördes?

- Ja
- Nej
- Vet inte

20) Om du svarat ja på ovanstående fråga, på vilket sätt har inflytandet ökat när det gäller:

A)

Arbetsätt.....
.....

B)

Examination.....
.....

C)

Annat.....
.....

21) Hur ser du på situationer där elever i t ex 7:an fördjupar sig i ett område där de inte gått/avslutat grundkursen (positivt/negativt, fördelar/nackdelar)?

.....
.....
.....

22) Får elever som inte gått grundkursen extra handledning i fördjupningen?

- Ja
- Nej

23) Om du svarat ja på ovanstående, beskriv på vilket sätt du ger dessa elever extra hjälp.

.....
.....
.....

24) Vilken/vilka tanke/tankar anser du ligger bakom att lektionerna är 100 min långa på fördjupningskurserna?

- Organisatoriska
- Pedagogiska
- Vet inte
- Annat.....

25) Tycker du att eleverna generellt är mer motiverade sedan den kursutbudsutformade organisationen infördes?

- Ja
- Nej
- Vet inte

26) Om du svarat ja, hur yttrar det sig i så fall?

.....

.....

27) Får eleverna reda på målen när de börjar en ny kurs?

- Ja
- Nej
- Ibland
- Vet inte

28) Om du svarat ja eller ibland, hur går det till?

.....

.....

29) Får eleven själv välja det arbetssätt som passar henne/honom bäst för att uppnå målen?

- Ja
- Nej
- Ibland
- Vet inte

30) Om du svarat ja eller ibland, hur går det till?

.....

.....

31) Söker eleverna kunskap själva och lär av varandra?

- Ja
- Nej
- Ibland
- Vet inte

32) Om du svarat ja eller ibland, hur går det till?

.....

.....

**Kursutbudsutformad organisation
- utvärdering**

Sedan 1998 arbetar Storängsskolans rektorsområde enligt en kursutbudsutformad organisation.

Som examensarbete i min utbildning till lärare (SO 4-9, Linköping) har jag valt och fått i uppdrag att göra en utvärdering av hur den nya organisationen uppfattas och hur målen för den nya organisationen uppnåtts.

En del i detta arbete är denna enkät, som distribueras till alla lärare inom Storängsskolans högstadium. Enkäten kommer att kompletteras med djupintervjuer med några av er – mer information om detta lämnas till berörda.

Jag ber dig därför att fylla i enkäten och lämna den i en låda (märkt ”Enkäter”) som står på bordet vid era postfack, senast onsdag morgon den 3 maj.

Du är helt anonym och de enskilda enkäterna kommer inte att läsas av någon annan än mig. Endast resultatet som helhet kommer att redovisas i mitt examensjobb.

Om du har frågor angående enkäten, hör gärna av dig!

Tack för hjälpen!

Hans Löfqvist
Tel 0122-139 51

Enkät elever i årskurs 9

1) Hur länge har du gått på denna skola?.....

2) Har du upplevt att ni får arbeta på andra sätt än innan ni fick välja fördjupningskurser?

- Ja
- Nej

3) Om du svarat ja på förra frågan, beskriv hur ni får arbeta nu.

.....

.....

.....

4) Tycker du att du får vara med och påverka hur ni ska arbeta på grundkurserna och fördjupningskurserna?

- Alltid
- Ofta
- Ibland
- Aldrig

5) Om du svarat att du tycker att du får vara med och påverka hur ni ska arbeta, beskriv hur.

.....

.....

.....

6) Redogör läraren för målen med en ny kurs när den börjar?

- Alltid
- Oftast
- Ibland
- Aldrig

7) Vad tycker du om att målen inte beskrivs för alla fördjupningskurserna i kurskatalogen?

- Bra
- Dåligt
- Spelar ingen roll
- Annat.....

8) Vad tycker du om att arbetssättet inte beskrivs för alla fördjupningskurserna i kurskatalogen?

- Bra
- Dåligt
- Spelar ingen roll
-
- Annat.....

9) Vad tycker du om att examinationsform inte beskrivs för alla fördjupningskurserna i kurskatalogen?

- Bra
- Dåligt
- Spelar ingen roll
-
- Annat.....

10) Vad har påverkat dig mest när du valt fördjupningskurser till 7:an?

- Kompisar
- Föräldrar
- Intresse för ämnet
- För att slippa något annat
- Lärare
- För att nå upp till G
- För att höja G-betyget
- Framtida yrkesval
- Annat.....

11) Vad har påverkat dig mest när du valt fördjupningskurser till 8:an?

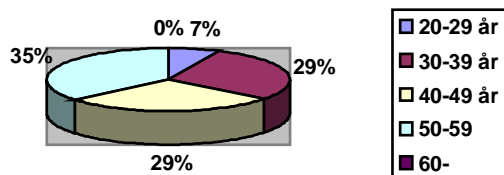
- Kompisar
- Föräldrar
- Intresse för ämnet
- För att slippa något annat
- Lärare
- För att nå upp till G
- För att höja G-betyget
- Framtida yrkesval
- Annat.....

12) Vad har påverkat dig mest när du valt fördjupningskurser till 9:an?

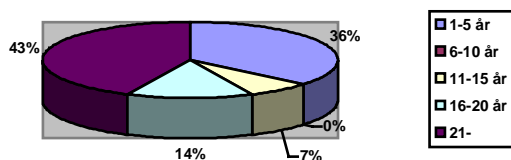
- Kompisar
- Föräldrar
- Intresse för ämnet
- För att slippa något annat
- Lärare
- För att nå upp till G
- För att höja G-betyget
- Framtida yrkesval
- Annat.....

Enkät svar lärare

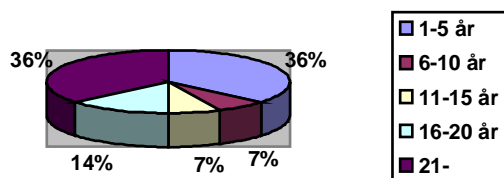
1) Lärarnas ålder

2) Antal år som lärare

3) Antal år på denna skola

4) och 5) Redovisas ej som diagram.

6) Bakomliggande orsaker till förändring

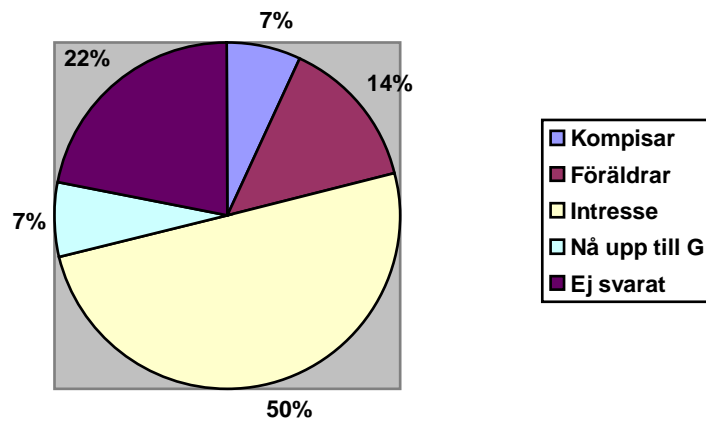

Annat: De sex procent som valt alternativet annat anser att de bakomliggande orsakerna är dels skolan ska vara "framåt" och visa att den utvecklar sig. Dels att man känner en rädsla för nedläggning samt att man vill locka till sig elever.

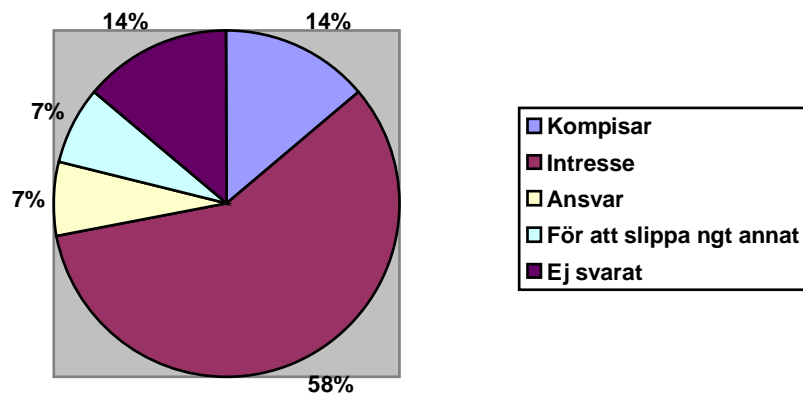
7) Vad uppfattade du skulle bli bättre med den kursutbudsutformade organisationen?

1. Koncentrationen av de "små" ämnena. Få ämnena i taget. Klara korta perioder och kurser.
2. Att det finns möjlighet för eleverna dels att kunna fördjupa sig i ämnesområden de är intresserade av, dels de som har behov av mer tid välja sådana ämnen.
3. Fördjupningen skulle kopplas mer till respektive ämne än vad elevens val gjorde och därigenom ge bättre motivation.
4. Inget svar.
5. Elevernas möjlighet att välja kurser, påverka sin utbildning.
6. Färre antal ämnen varje period ger mindre splittring för eleverna.
7. De ämnen med få timmar kunde koncentrationsläsa och undervisningen blev inte så splittrad för dem. Färre ämnen samtidigt, en förhoppning om "nytändning" i en pedagogisk diskussion.
8. Inget svar.
9. Eleverna får chansen att fördjupa sig i ämnen de är intresserade av. Finns även chans för eleverna att ta igen de kurser de missat.
10. Inget svar
11. Inget svar
12. Koncentrationsläsning för att bli mindre splittrad. Bättre möjlighet till fördjupad kunskap då man har flera tillfällen per vecka.
13. Flera valalternativ för eleverna, bättre möjlighet att välja efter intresse och behov.
14. Mer ämnesöverskridande projekt.

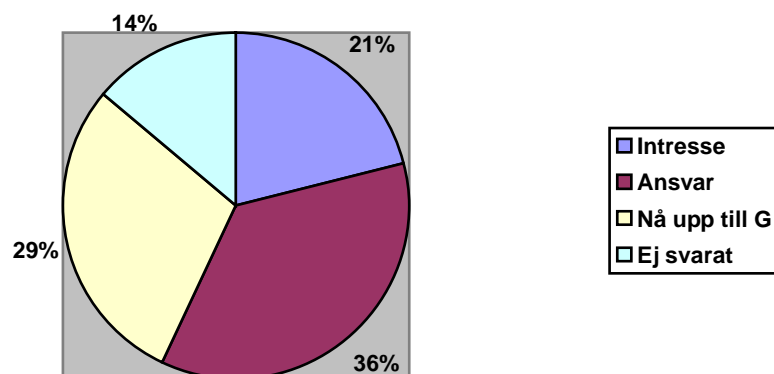
8) Vad påverkar mest vid val av fördjupningskurser till åk 7

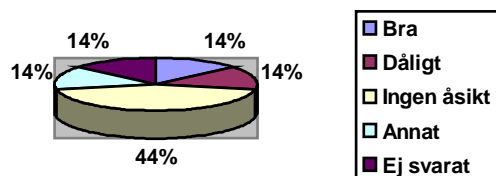
9) Vad påverkar mest vid val till åk 8

10) Vad påverkar mest vid val till åk 9

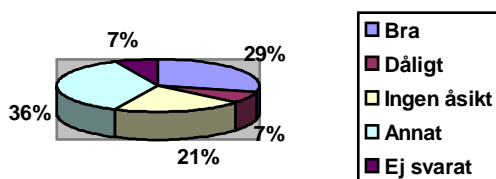

11) Vad tycker du om att målen inte beskrivs för alla fördjupningskurser i kurskatalogen

Annat: De som valt alternativet annat tycker att det blir för mycket text i kurskatalogen om målen skulle beskrivas där. Den skulle då bli för jobbig att läsa för eleverna. Dessutom anser en del att målen inte behöver beskrivas i kurskatalogen för att ingen examination genomförs.

13) Vad tycker du om att inte arbetssätt beskrivs för alla fördjupningskurser i kurskatalogen

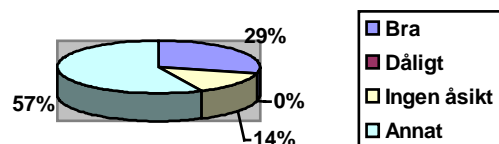

Annat: De som valt alternativet annat tycker dels att arbetssätt kan variera mellan handledare/ansvarig och att arbetssättet varierar beroende på eleven och är alltså svårt att beskriva i förväg. Dels att i vissa kurser är eleverna med och påverkar/bestämmer arbetssätt, samt att arbetssättet i några kurser inte går att rättvist beskriva på ett par rader och att det är bra om eleverna får vara med och planera detta.

14) Vilken är anledningen till att inte beskriva arbetssätt för alla fördjupningskurserna i kurskatalogen?

1. Man kan arbeta på olika sätt.
2. Det kan variera mellan handledare/ansvarig.
3. Arbetssättet varierar beroende på eleven och är alltså svår att beskriva i förväg.
4. Tidsbrist, elevdemokrati.
5. Då kan gruppen bestämma vilket arbetssätt man ska ha. Grupperna skiljer sig mycket (7, 8, 9).
6. Eleverna har då möjlighet att påverka arbetssättet.
7. Kan bero på att det formas utifrån eleverna i sina kurser.

8. Inget svar
 9. Inget svar
 10. Arbetssätten varierar efter hand beroende på grupp.
 11. Arbetssättet i några kurser går inte att rättvist beskriva på ett par rader.
 12. Man kanske är flexibel när det gäller arbetsformer beroende på hur eleverna vill arbeta. Jag har inte gjort lika för någon grupp för de har alla velat arbeta olika.
 13. Inget svar.
 14. För att eleverna lär sig bäst på olika sätt och kan på det sättet själv bestämma hur arbetssättet ska vara.
- 15) Vad tycker du om att inte examinationsform beskrivs för alla fördjupningskurser i kurskatalogen

Annat: De som valt alternativet annat säger dels att det mestadels inte är någon examination på kurserna. Dels att det är elevernas chans att fördjupa sina kunskaper och att de väljer kurs för att förbättra sig inte för att få ett prov. Hur man ska redovisa kan eller bör diskuteras mellan de elever som har kursen och läraren, vilket ger en större möjlighet att variera sig.

16) Vilken är anledningen till att inte beskriva examinationsform för alla fördjupningskurserna i kurskatalogen?

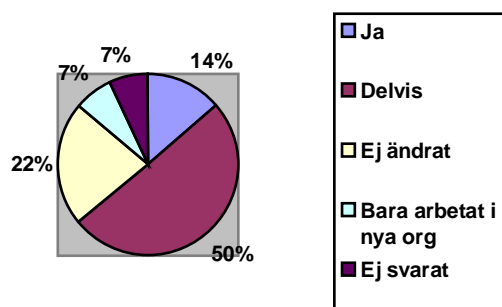
1. Oftast har vi skriftlig examination men för vissa elever passar andra examinationsformer betydligt bättre.
2. Möjlighet att variera.
3. Eleven bestämmer det tillsammans med mig. Går alltså inte att beskriva i förväg.
4. Behöver ej finnas.
5. Valfrihet.
6. Inget svar.
7. Det finns väl inte alltid någon eller den formas utifrån eleverna.
8. Inget svar
9. Oftast är det ingen examinationsform på kurserna. Det är elevernas chans att fördjupa sina kunskaper.
10. Inget svar
11. Alla kurser har inte slutexamination. För de kurser som har det, kan oftast eleverna var med och påverka formen. I exempelvis slöjd eller teater förstås produkten eller pjäsen som är slutmålet.

12. Alla har inte examinationer eller tester.

13. Man väljer kurs för att förbättra sig inte för att få ett prov. Normalt är det inga prov i fördjupningskurserna.

14. Alla kurser avslutas inte med redovisning av vad som gjorts.

17) Andra metoder än tidigare

18) Om du svarat ja eller delvis på fråga 17, beskriv hur du ändrat din undervisning.

2. Jag intar mer av handledarroll och låter intresse styra verksamheten.

3. Mer individualisering.

6. I fördjupningskurserna.

7. Tänker mer i kurser (sv) har önskat att sv också ska ingå, tänker och arbetar mer elevinriktat/PBL? – det nya lösenordet – men det beror mer på att Åke kräver detta och att kriterierna för betygen i ??? (fr a VG och MVG) är kvalitativa – bygger på reflexion etc själva kurs-org är ju bara ett redskap behöver inte betyda ett dugg i ändrad pedagogik. Kan t.o.m. göra att man inte tänker om pedagogik eftersom vi ju har kurser nu det räcker.....

8. Inget svar

9. Eleverna får jobba mer självständigt. Jag vill att eleverna ska bli mer involverade i hur kursen ska läggas upp och hur den ska examineras.

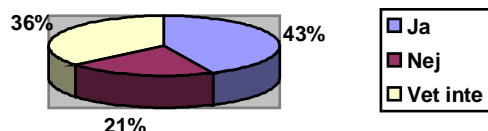
11. Eftersom eleverna valt kurs, kan jag oftast ha högre krav på elevernas engagemang men de har också rätt att få tätare respons från mig som lärare. Under skrivarkurserna arbetar vi i högt tempo med krav på presterade texter. Där får eleverna alltid personliga kommentarer till sina texter efter varje pass. Det är ett arbetssätt som inte lämpar sig i ”de vanliga” klassernas svenskundervisning.

12. Man har mer tid att ha med eleverna i planeringen när det gäller val av stoff och arbetssätt. Varje kurs blir olika i och med att de vill göra olika och arbeta på olika sätt. Målen är de samma.

13. Inget svar.

14. Mer handledare under kurserna inte traditionellt lärarstyrt. Kurserna har en tydlig början och slut. Varje kurs avslutas med utvärdering av kursen.

19) Ökat inflytande

20) Om du svarat ja på ovanstående fråga, på vilket sätt har inflytandet ökat när det gäller:

A)

Arbetssätt

2. Jag utgår från att de får välja arbetssätt själv på många kurser.
3. Möjlighet att själv bestämma (lite beroende på kurs och grupp).
4. Eleverna kan lättare välja det arbetssätt som passar dem.
14. Välja hur eleven själv vill arbeta för att nå bäst resultat.

B)

Examination

5. Möjlighet att själv bestämma (lite beroende på kurs och grupp).

C)

Annat

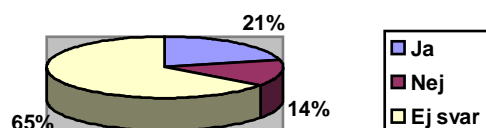
3. De har större möjlighet att läsa upp betyg.
4. Val av kurser.
7. De kan arbeta mer med ämnen de själva väljer att fördjupa eller behöver för att nå G.
14. Får mer timmar där eleven har intressen.

21) Hur ser du på situationer där elever i t ex 7:an fördjupar sig i ett område där de inte gått/avslutat grundkursen (positivt/negativt, fördelar/nackdelar)?

1. Mina ämnen är så stora att stoff finns hur mycket som helst.
2. Det är kanske olyckligt, jag har inte sådana kurser.
3. Kan bli problem när de sen läser den ordinarie kursen om de anser att de inte behöver göra något på den ordinarie kursen.
4. Inget svar.
5. Kan blir problem ibland. Oftast fungerar det i SO, så de kan arbeta utifrån sin nivå.

6. Har inga erfarenheter av detta i mina ämnen.
7. Går väl ofta bra om det är temainriktade fördjupningskurser, man får väl vara flexibel som lärare och anpassa. Kanske svårt i vissa NO-kurser som bygger på GK-kunskaper.
8. Inget svar.
9. Det kan bli problem med uppläggningsen av kursen om elever som inte läst grundkursen läser fördjupningen.
10. Bra att ha vissa förkunskaper för att få en bättre förståelse.
11. Vissa kurser (exempelvis i språk, kemi) kräver förkunskap. Då är det är det angivet i kurskatalogen om kursen endast är öppen för åttor och nior. I historia har det varit positivt med elever som fördjupat sig innan de gått grundkurs.
12. Går bra ibland men man ser att det kan bli lite jobbigare för dessa elever.
13. Inget svar.
14. Inget svar.

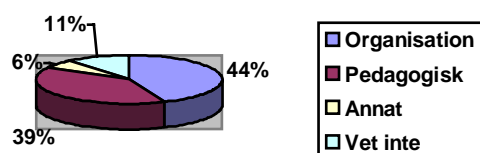
22) Får elever extra handledning

23) Om du svarat ja på ovanstående, beskriv på vilket sätt du ger dessa elever extra hjälp.

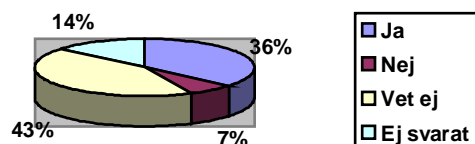
1. Om så behövs för att de ska klara sin uppgift.
5. Muntligt
12. Ex arbeta med elever som har vana. Mer lärarstöd till dessa elever.

24) Vilken tanke anser du ligga bakom att ha lektioner som är 100 min på fördjupningskurserna?

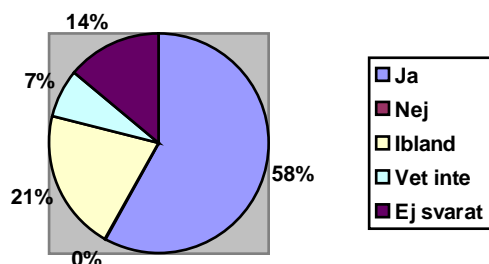

Annat: 13. Man behöver långa pass för att hinna något. 100 min är rätt lagom.

25) Tycker du att eleverna generellt är mer motiverade sedan den kursutbudsutformade organisationen infördes?

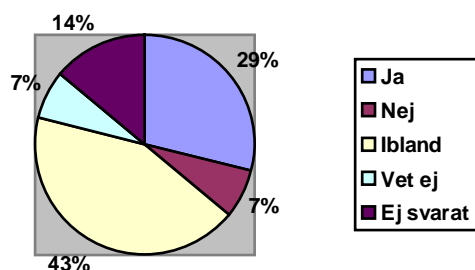
27) Får eleverna reda på målen när de börjar en ny kurs?

28) Om du svarat ja eller ibland, hur går det till?

1. Muntligt och skriftligt.
2. Jag talar om vad som förväntas.
3. Muntlig information.
4. Talar om det (men nu har jag film).
5. Muntligt.
7. Jag berättar och gör övningar – psykodrama ger ju målen i själva upplevelsen.....som vi diskuterar.. de ger sin syn på målen.
9. Ingår alltid i introduktionen både skriftligt och muntligt.
11. Exempel: Tittar på en OH-bild av kurspresentationen i katalogen, talar om vad kursen kommer att innehålla mm.
11. Jag skriver på tavlan målen från kursen i detta ämne baserat på kriterier i läroplanen. Eleverna antecknar.
14. Jag berättar målet för eleverna.

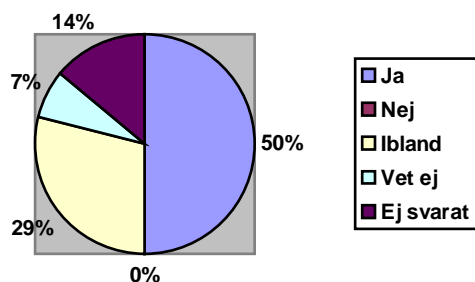
29) Får eleven själv välja det arbetssätt som passar henne/honom bäst för att uppnå målen?

30) Om du svarat ja eller ibland, hur går det till?

- 1.PBL om så passar. Katederundervisning när så passar (eleverna vill alltså ha katederundervisning under vissa moment).
- 2.Beroende på vilken kurs, eftersträvansvärt.
- 4.Inget svar.
- 5.Eleven.
- 7.I psykodrama ger ju jag en strikt form – metoden, men innehållet är fritt och de som haft psykodrama får alltid diskutera vilka former de tyckt om.
- 10.Förslag på arbetssätt ges både från lärare och elev, valet står eleven för.
11. Självklart försöker man tillmötesgå elevens egna önskemål så långt det är möjligt.
- 12.Vi diskuterar hur de vill arbeta och jag ger förslag på olika tänkbara sätt. Kan innebära mer än ett arbetsätt för olika grupper inom gruppen.

31) Söker eleverna kunskap själva och lär av varandra?

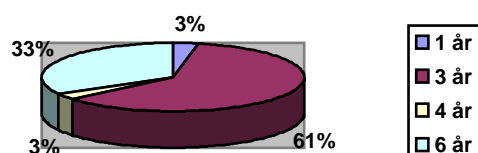

32) Om du svarat ja eller ibland, hur går det till?

1. De pratar med varandra under arbetet. Redovisningar, klassdiskussioner, gruppdiskussioner, pararbete, elevdemonstrationer.
2. Genom samarbete.
4. Arbetar självständigt.
5. Oftast genom vanligt arbete.
7. Psykodrama handlar ju just om att få kunskap genom aktion, egen upplevelse och att "dela" med varandra, spegla, diskutera – essensen är ju "själverfarenhet"! Lite svårt att jämföra med andra FK.
8. Inget svar
10. Eleverna finner sin kunskap i det de gör, i handlingar, tillsammans med de övriga i gruppen. Sätter upp egna frågeställningar och gör egna undersökningar.
11. Via litteratur, internet och grupparbeten t ex.
12. De får söka fakta eller redovisa resultat. Ofta har vi en till två redovisningar för hela gruppen.
14. Vissa elever är duktigare än andra och kan lista ut hur resultaten ska bli utan att fråga mig om fortsättningen.

Enkät svar elever

1) Hur länge har du gått på den här skolan?

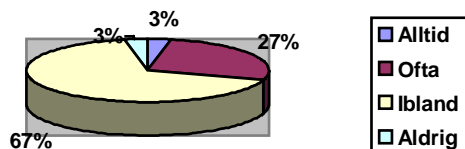
2) Har du upplevt att ni får arbeta på andra sätt än innan ni fick välja fördjupningskurser?

3) Om du svarat ja, beskriv hur ni får arbeta nu.

2. Bättre, välja vad man vill göra, inte göra samma sak hela tiden.
3. Det är längre lektioner och man får mer gjort.
4. Vi får ta mer ansvar och bestämma själva hur mycket man vill göra.
5. Man får mer hjälp.
7. Vi får arbeta med det vi känner för och har mer enskilt arbete.
8. Vi får göra vår egen planering och får göra om prov.
12. Vi får jobba mer självständigt.
14. Vi har mer varierande arbetsätt och får fördjupa oss i det man vill.
16. Det är mer fritt att välja vad man vill göra.
17. Det känns lite slappare.
18. Mycket mer koncentrerat och PBL om millennieskiftet.
19. Inte samma takt utan mer avslappnat arbete. Dessutom får vi arbeta på fler olika sätt.
20. Mer självständigt och får ta mer ansvar. Välja vad man vill jobba med.
22. Mer självständigt arbete och ta mer ansvar samt välja vad man vill jobba med.
23. Projektarbete, mera fritt och bestämma själv.
25. Mer självständigt och kan välja det man behöver jobba extra med.
27. Mer eget ansvar för hur man lär sig och mer självständigt arbete. Både sådant som är kul och sådant man behöver.
28. Intensivare perioder, men egentligen inte andra arbetsätt.
29. Mer enskilt arbete och göra det man behöver.

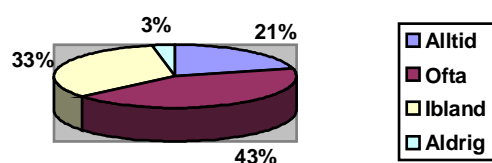
4) Tycker du att du får vara med och påverka hur ni ska arbeta på grundkurserna och fördjupningskurserna?

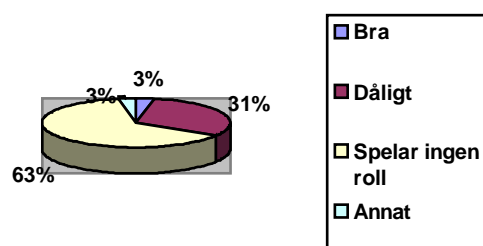
5) Beskriv hur du tycker att du får vara med och påverka hur ni ska arbeta

2. Jag bara gör det.
3. Lärarna ger förslag och vi får säga vad vi tycker.
4. Läraren ger förslag och vi får komma med egna ideer. Alla gör på sitt sätt.
5. Det beror på vilket ämne, men mest i sysslöjd och idrott.
6. Läraren ger förslag och eleverna kommer med egna förslag. Ibland får vi rösta och oftast beslutas om ett förslag, som alla får följa.
7. Ibland ger lärare förslag som varje elev kan välja emellan.
8. Läraren ger förslag som jag kan ändra på. Alla får jobba på sitt eget sätt.
9. Vi får hitta på egna förslag eller så ger läraren förslag. Ibland delas klassen i två grupper som får ha två olika arbetssätt, t ex föreläsning och läsa i läroboken.
10. Läraren ger förslag som vi får tycka till om. De som hörs mest får oftast sin vilja igenom. Om vi inte kommer överens blir det omröstning.
11. Hur man vill redovisa, t ex uppsats, drama eller collage.
12. Bestämman själv hur jag vill jobba.
13. Läraren ger en inledning så vi intresserade. Sedan får vi välja hur vi vill jobba. Det har inte hänt mer än två gånger.
14. Läraren ger olika förslag och sedan får eleverna välja. Alla kan välja olika arbetssätt.
15. Man kan få göra något annat än de andra. Läraren ger förslag som varje elev får välja emellan.
16. Man säger vad man vill göra och det får vi ibland.
17. Vi får komma med förslag och alla får jobba på sitt eget sätt.
18. Ibland får vi komma med ideer, men oftast bestämmer läraren.
19. Ibland får vi välja hur vi ska redovisa.
20. På fördjupningskurserna får vi välja hur vi vill redovisa, men på grundkurserna får vi inte välja lika ofta.
21. Läraren har bestämt olika sätt som vi får välja på.
22. Kan inte svara på det.
23. Läraren ger ett ämne sedan får vi välja arbetssätt.
24. Läraren och elever kommer med förslag och ibland får vi rösta.
25. Jag kan säga hur jag vill jobba för att lära mig bäst och det får jag ibland.
26. Planera ihop med läraren och ge egna förslag.
27. Elever och lärare ger förslag.
28. Läraren frågar och ger alternativ. Vi får rösta eller välja själva.
29. Läraren frågar och ger förslag som vi röstar på. Alla arbetar på samma sätt.
30. Jag får komma med egna förslag och behöver inte vara på skolan och arbeta.

6) Redogör läraren för målen med en ny kurs när den börjar?

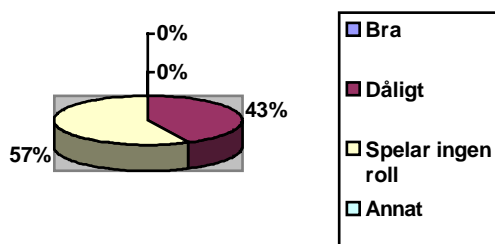

7) Vad tycker du om att målen inte beskrivs för alla fördjupningskurserna i kurskatalogen?

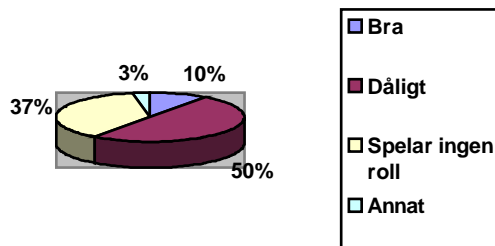

Annat: Det finns ändå inga roliga kurser.

8) Vad tycker du om att arbetsättet inte beskrivs för alla fördjupningskurserna i kurskatalogen?

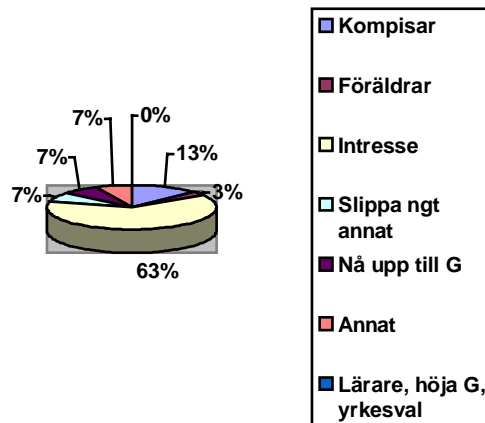

9) Vad tycker du om att examinationsform inte beskrivs för alla fördjupningskurserna i kurskatalogen?

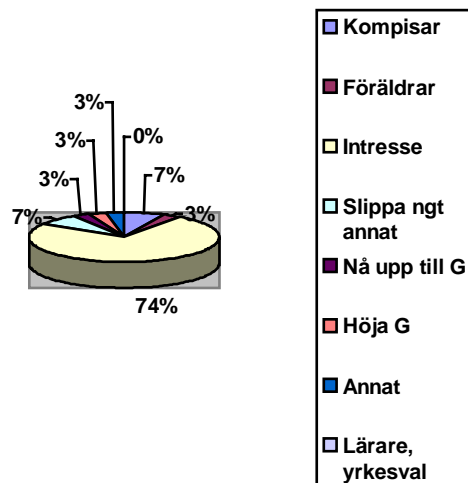
Annat: Man har inga prov och det bra.

10) Vad har påverkat dig mest när du valt fördjupningskurser till 7:an?

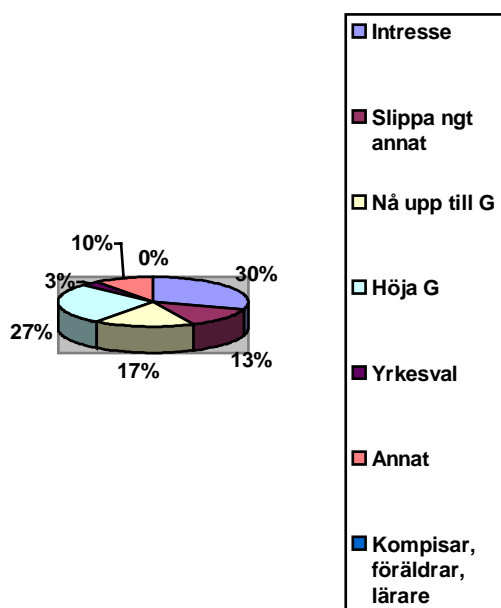
Annat: Det som verkade kul. Jag valde inte.

11) Vad har påverkat dig mest när du valt fördjupningskurser till 8:an?

Annat: Jag valde inte.

12) Vad har påverkat dig mest när du valt fördjupningskurser till 9:an?

Annat: Jag lottade
Förbereda för gymnasiet
För avsluta något jag börjat på

Intervjufrågor Lärare

- 1) Vad har du för utbildning?
- 2) Vilka ämnen undervisar du i?
- 3) Vad har du för fördjupningskurser?
- 4) Hur gammal är du?
- 5) Hur lång tid har du varit lärare?
- 6) Vad anser du vara orsaken till förändringen?
- 7) Vilken pedagogisk tanke anser du ligger bakom förändringen?
- 8) Berätta hur det gick till när förändringen genomfördes.
 - Vem/vilka kom med ideerna?
 - På vilket sätt presenterades förslaget?
 - Hur fick du vara med och påverka?
 - Blev det diskussioner?
- 9) Hur uppfattar du målen med den kursutbudsutformade organisationen?
 - Vad innebär det?
- 10) Berätta hur du arbetar för att målen ska uppnås.
 - Nya metoder?
 - Skillnad på grundkurser och fördjupningskurser?
 - Hur överensstämmer det med målen?
- 11) Hur tar du reda på att målen uppnåtts?
 - Om inte examination, varför?
- 12) Tycker du att något har blivit bättre sedan införandet av kursbaserad undervisning?
 - för elever?
 - för lärare?
- 13) Tycker du att något blivit sämre sedan införandet av kursbaserad undervisning?
 - för elever?
 - för lärare?
- 14) Tycker du att elever generellt sett blivit mer motiverade och tar mer ansvar än innan förändringen?
- 15) Märker du att den nya organisationen leder till bättre studieresultat för eleverna?
- 16) Tycker du att jag glömt att fråga något?

Dina drömmars mål

- Arbeta om ett land dit du vill åka.
- Ta reda på fakta om landet, hur man reser dit osv.

Åk:

Ämne: Geografi

Tid: 3 veckor

G
10

Den blå planeten

- 70% av jordens yta är täckt av vatten.
- Vad gömmer sig där?
- Du har här möjlighet att lära dig mer om havet.

Åk:

Ämne: Geografi

Tid: 3 veckor

G
11

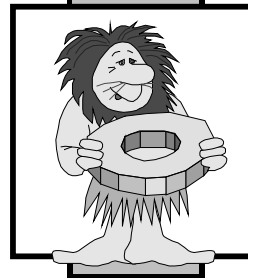
Grekland		
<ul style="list-style-type: none"> □ Ett land med både badstränder och spännande historia. □ Från de klassiska sagorna och myterna fram till de olympiska spelen år 2004. 		
Åk:	Ämne: Historia	Tid: 3 veckor

H
10

Personer genom historien		
<ul style="list-style-type: none"> □ Upptäck upptäcktsresande som Behring, Gagarin och Armstrong. □ Enväldiga härskare från Faraos till Hitler och till dagens diktatorer. □ Uppfinnare m.fl. □ Gör ditt persongalleri. 		
Åk:	Ämne: Historia	Tid: 3 veckor

H
11

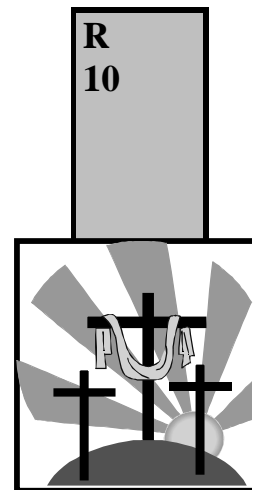

Svensk historia		
<ul style="list-style-type: none"> □ Från den avlägsna forntiden då endast Skåne fanns fram till dagens Sverige. 		
Åk:	Ämne: Historia	Tid: 3 veckor

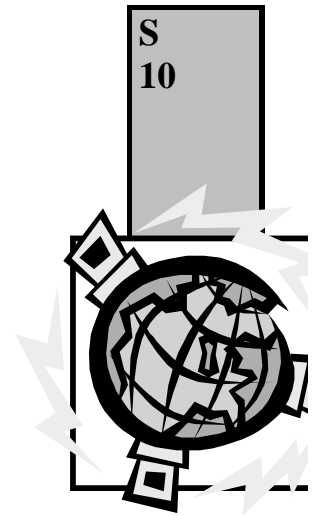
H
12

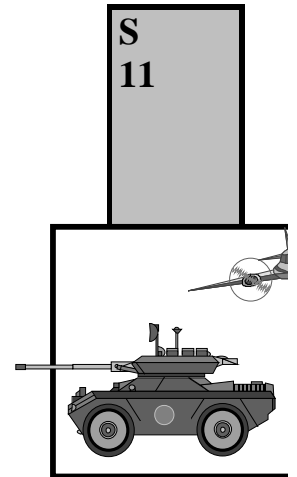
Nya religiösa grupper		
<ul style="list-style-type: none">□ Världsreligionerna är störst men sekterna är flest.□ Vad vill de?□ Vad har de för budskap?		
Åk:	Ämne: Religionskunskap	Tid: 3 veckor

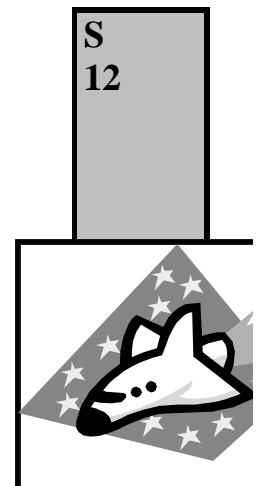
Massmedia		
<ul style="list-style-type: none"> □ TV, Video, Internet, tidningar, radio, film mm = mass-media. □ Vi undersöker och diskuterar de olika medierna. □ Även praktiska tillämpningar. 		
Åk:	Ämne: Samhällskunskap	Tid: 3 veckor

Våld		
<ul style="list-style-type: none"> □ Krig, nazism, barnmisshandel m.m. □ Hur kan vi bekämpa våld? □ Hur påverkar våld på TV och film oss? 		
Åk:	Ämne: Samhällskunskap	Tid: 3 veckor

Kommunikationerna igår och idag		
<ul style="list-style-type: none"> □ Från uppfinnandet av hjulet fram till dagens rymdfärder. □ Bilar, båtar, mc, flygplan m.m. 		
Åk:	Ämne: Samhällskunskap	Tid: 3 veckor

Minoriteter

- Fakta och känslor om invandring och utvandring.
- Serber och kroater, samer och skåningar, judar och araber, indianer och vita m.m.

Åk:

Ämne: Samhällskunskap

Tid: 3 veckor

S
13

Du har fel, jag har rätt

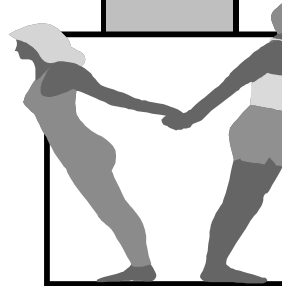
- Varför tycker människor olika?
- Vad är det som bestämmer vad du ska tycka?
- Livsåskådning – måste man ha det?

Åk:

Ämne: Samhällskunskap

Tid: 3 veckor

S
14

Politik och nutidskunskap

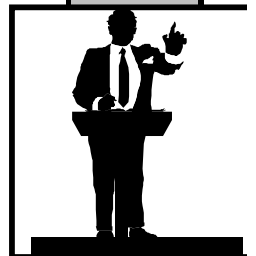
- Vad händer i världen just nu?
- Du får kunskap om detta samt historiska tillbakablickar.
- Vi diskuterar politik och kan ha hårda men vänliga debatter.

Åk:

Ämne: Samhällskunskap

Tid: 3 eller 6 veckor

S
15

Skrivarkurs

Mål:

- Att utveckla sitt eget skrivande.
- Att lära sig anpassa språk och innehåll efter olika situationer.

Innehåll:

- Genomgångar av bl.a. referatteknik.
- Skriva berättelser.
- Skriva dikter.
- Skriva reportage.

Åk:

Ämne: Svenska

Tid: 3 eller 6 veckor

Litteraturhistoria

Mål:

- Att få djupare kunskap inom litteraturhistorians område än svenskans ordinarie planering ger.
- Att ge möjlighet att specialisera sig inom en viss epok eller en viss författare.

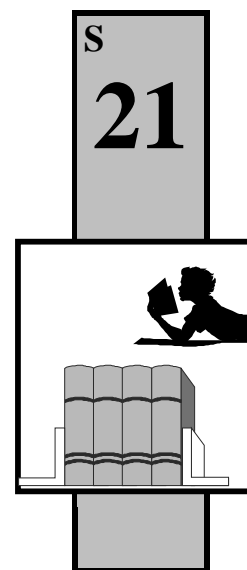
Innehåll:

- Eleverna som deltar i kursen planerar innehåll och arbetssätt tillsammans med den ansvariga läraren.

Åk: 8-9

Ämne: Svenska

Tid: 3 eller 6 veckor

Grammatik och språklig träning

Mål:

- Att lägga grunden för vidare språkstudier.
- Att öka medvetenheten om det svenska språkets uppbyggnad.

Innehåll:

- Språkhistoria.
- Vad har påverkat språkets utveckling genom tiderna?
- Samtliga ordklasser och satsdelar.
- Skrivövningar.

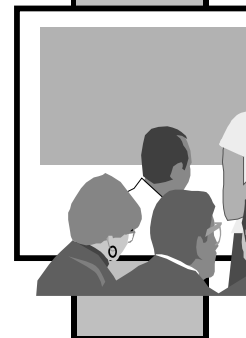
Åk: 8-9

Ämne: Svenska

Tid: 3 eller 6 veckor

S

22

Klassisk teater

Innehåll:

- Vi sätter upp en känd teater.

Mål:

- Att spela föreställningen för publik.

Åk:

Ämne: Svenska

Tid: 6 veckor

S

23

Poesikurs

- Vi läser, skriver och försöker förstå dikter/texter av skilda slag.

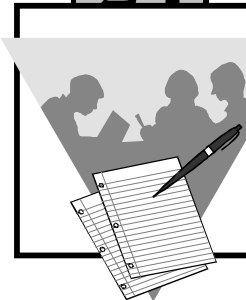
Åk:

Ämne: Svenska

Tid: 3 veckor

S

24

Vindkraft eller kärnkraft?

- Lampan lyser, datorerna snurrar, i dag!
- Hur blir det i morgon?
- För att kunna bilda sig en uppfattning bör du veta lite om vår energiförsörjning och om hur vi tror att den kommer att bli i framtiden.

Åk:

Ämne: So, No

Tid: 3 veckor

T

11

Fackuppsats

- Du får här möjlighet att själv vara den som bestämmer innehållet och utformningen.
- Hur skriver man?
- Var finns fakta?
- Hur gör man det intressant för läsaren?

Åk:

Ämne: So

Tid: 6 veckor

T

12

Skolradio

- Du kan här göra ett eget radioprogram.

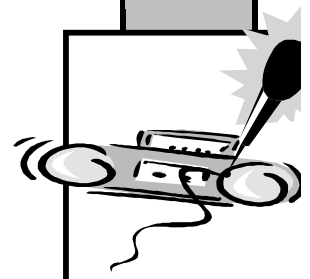
Åk:

Ämne:

Tid: 6 veckor

T

13

Skoltidningen

- Ni arbetar med att framställa en av terminens skoltidningar.
- Ni arbetar som en tidningsredaktion.
- Gör reportage, intervjuer och allt annat som hör till.

Åk:

Ämne: So, Sv, Bd

Tid: 6 veckor

T

14

Filmens värld

- Vi ser några berömda filmer.
- Analyserar och diskuterar utifrån dessa.
- Vi lär oss en del om filmens historia.

Åk:

Ämne: So, Sv, Bd

Tid: 6 veckor

T

15

William Shakespeare

Mål:

- Att få kunskap om västvärldens, genom tiderna mest spelade dramaförfattare.
- Att känna till något om den tid Shakespeare levde.
- Att träna läsförståelse.
- Att utveckla sitt eget skrivande.
- Att tala inför andra människor.
- Att utveckla sitt engelska ordförråd.
- Att bli säkrare på att tala engelska.
- Att befästa några engelska grammatikregler.

Innehåll:

- William Shakespeare – in english och på svenska.
- Engelsk – svensk ordlista.
- Romeo och Julia – lätt text.
- Romeo och Julia. Romeo and Juliet.
- Skrivuppgift.
- Skriv- och stavningsregler.
- Grammatikövningar med anknytning till texten.
- Pjäs: Hamlet på svenska och/eller engelska.
- Ordlista tidslinje.

Arbetsätt:

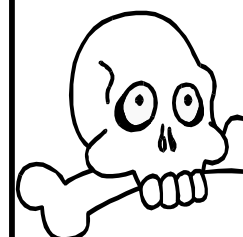
- Tematiskt.

Åk:

Ämne: En, Sv

Tid: 6 veckor

T
16

Chans att komma igen i NO

- En kurs för dig som behöver hjälp med att komplettera för att nå godkänd nivå i NO-ämnena.

Åk: 7-9

Ämne: No

Tid: 3 veckor

T
17

